

Green Chimneys

Restoring Possibilities for Children through Nurture and Nature

"ארובות ירוקות" THE GREEN CHIMNEYS STORY

רשמי סיור ב"ארובות ירוקות"
מאת ד"ר אבי ליליאן וחבצלת ליליאן
מגן דוד ירוק
3.5.2005

GREEN CHIMNEYS
SCHOOL

לאחרונה הזדמן לנו לבקר במקום מופלא, מעורר הערצה ו"קנאה" מקצועית, העוסק הלכה למעשה בטיפול וחינוך בעזרת בעלי חיים. המקום נקרא GREEN CHIMNEYS - 'ארובות ירוקות', ומהווה למעשה חווה חקלאית שמטרתיה טפול, חינוך ושיקום ילדים ובני נוער בעלי צרכים מיוחדים.

החווה נמצאת באזור כפרי, סמוך לעיירה בשם ברוסטר, במרחק של כשעה וחצי נסיעה ברכבת צפונית לעיר ניו יורק. המקום פועל מזה כ-50 שנה, מאז 1947 למטרות יישום בפועל של תוכניות שיקום וחינוך בעזרת בעלי חיים.

החווה נרכשה ומתופעלת עד היום ע"י ד"ר סם רוס
ואשתו מיירה, פסיכולוגים קליניים, ובנוסף עובדים
ומתגוררים במקום כ-30 אנשי מקצוע שונים
מתחומים טיפוליים שונים.

ארובות ירוקות פיתחה במשך עשרות שנות פעילותה כ-15 תוכניות לימוד ועבודה חדשניות ויצירתיות המתוכננות להכשיר את הלומדים לקבלת מיומנויות לטיפול נורמטיבי בחיי היומיום.

נושאי הלימודים מגוונים ושונים, משיפור הופעה חיצונית, דרך הגיינה אישית, ועד נושאים "מסובכים" יותר כגון טיפול בבעלי חיים ובצמחים, ואפילו טיפול חירום ועזרה ראשונה לאנשים ובעלי חיים! כמו כן המקום מכשיר את הלומדים בו בתחומים מעשיים ביותר כמו מציאת עבודה, קבלת רשיון נהיגה, כלכלת בית, נושאים משפטיים שונים ועוד נושאים של "החיים האמיתיים שבחוץ".

לצורך השגת כל המטרות הללו נעזרים אנשי
המקצוע בבעלי חיים שונים משלוש קבוצות: חיות
מחמד, חיות משק וחיות בר כפי שאפרט
בהמשך.

צוות ארובות ירוקות פיתח שיטת הערכה מקצועית המיושמת עם כל חניך מרגע קבלתו למקום, ועד לסיום שהייתו. (בממוצע שווה כל חניך במקום כשנתיים ובמקרים בודדים ישנם תלמידים שנמצאים שם לתקופות ארוכות יותר) השיטה מאפשרת הערכה ותייעוד של רמות התפקוד של כל חניך באספקטים השונים של חיי היומיום. תיאור מדוקדק של רמות התנהגות שונות ותפקוד אישי וחברתי, המוערך במדויק ע"י אנשי מקצוע שונים מתחומי הפסיכולוגיה, העבודה הסוציאלית, החינוך והרפואה. השיטה יוצרת מעין "מדרג או סולם הערכתי", ומאפשרת לבדוק התקדמות או נסיגה של החניך בתחומים הנבדקים. אנשי הצוות במקום מאמינים ששיטת עבודה זו מהווה מעין שפה אוניברסלית פשוטה לדיווח על התקדמות הילד בתהליכי הלמידה השונים.

השיטה נקראת: GREEN CHIMNEYS LONGITUDINAL ASSESSMENT SCALES: או בקיצור G.L.A.S. (סולם הערכה אורכי של הארובות ירוקות).

ההיסטוריה של ארובות ירוקות מקבילה, פחות או יותר, להתפתחות התחום של קשר אדם חיה בעולם ב-50 השנים האחרונות ולשינוי שעברה ההתייחסות של החברה לבעלי חיים שונים, מחיות משק שפעם שימשו למאכל בלבד והיום משמשים כאמצעי טיפולי לכל דבר.

ד"ר סם רוס, אדם לבבי ביותר, סיפר לנו בהומור רב כי בתחילת הפעילות של החווה החיות שימשו גם למאכל (!) לאחר שהעגלים או הגדיים והחזירונים גדלו, והפכו מPETS ל STEAKS !

אולם מהר מאד הם הבינו כי אין זה נכון ביותר "לאכול את המטפל", ולפיכך החווה הפסיקה לגדל את אספקת המזון שלה, וכל בעלי החיים שנמצאים בה מאז ועד היום משמשים לטיפול וחינוך בלבד, ושוהים בה עד ליומם האחרון בשיבה טובה!!!

מיום פעילותה הראשון של החווה, תפקיד בעלי החיים היה להפחית חרדות ופחדים של הילדים המטופלים. הם שימשו כ"מגנט" המחבר בין המטפל למטופל ולמעשה יצרו את המשולש ילד-חיה-איש מקצוע. המיקום הגיאוגרפי של החווה, בנוף עוצר נשימה של גבעות מוריקות המשלב טבע, סביבה, צמחים ובעלי חיים, מאפשר לילדים להחלים ולהשתקם מהכאב שנסיבות החיים השונות גרמו להם: המחסור בהורים עקב מוות פתאומי, גירושין, פרידה או מחלה, המצוקות שמשפחות וילדים נקלעים אליהם כתוצאה מבעיות אישיות, עסקיות, פסיכולוגיות או חברתיות הגורמות לקשיי הישרדות קיומיים -למשל, בני נוער עם בעיות במגדר המיני, ובזהות המינית.בגיל ההתבגרות, עם תחילת גיבוש הזהות המינית, קורה שבני נוער "מושלכים" מבתיהם לרחוב, ובשבילם מקום כמו ארובות ירוקות מציל חיים הלכה למעשה.

ארובות ירוקות משמשת כחווה טיפולית ומתפקדת כפנימייה עם כ-150 מטופלים השוהים בה בכל זמן נתון ועוד כ-50 תלמידים המגיעים בהסעות מאורגנות מדי יום.

ממש מתחילת הפעילות של המקום, נעשה כל מאמץ לשלב את אווירת הכפר וחיי החווה בחוויה הלימודית. חיות מחמד וחיות משק כמו גם כלים חקלאיים שונים שימשו כאמצעים לימודיים ישירים. הילדים נחשפו מלכתחילה לחוויות מעשירות. זהו **איננו** בית ספר דמוקרטי, והתלמידים מחויבים לשהות בכיתות מסודרות עם סדר יום קבוע וקפדני. הילדים לומדים הן כפרטים והן במסגרת קבוצתית, כמו למשל, כיתת הילדים בעלי תסמונת "אספרגר" בא ביקרנו בעת שהותנו בחווה. הילדים לומדים כקבוצה, כאמור, אולם לכל פרט בקבוצה ניתנת תשומת הלב הראויה לפי קצב התקדמותו האישית.

במהלך הסיור בכיתה של הילדים המאופיינים כבעלי אספרגר על רצף p/d/d/ נדהמנו מהשקט ששרר בכיתה מאופן הפנייה המכובד של הילדים אל המורה, מכמות הספרים והציורים על הקירות של בעלי חיים, ובמיוחד דולפינים!

בסיור ברחבי החווה התרשמנו באופן אישי מהסדר והניקיון המופתיים ששררו בכל המקום מזכיר קיבוץ גדול, ומעניין שכל איש מקצוע שדיברנו עימו בחווה הזכיר את המילה "קיבוץ" בתיאור המקום.

ישנו חדר אוכל מרכזי בו אוכלים החניכים יחד עם אנשי הצוות. יש במקום אולם התעמלות ובריכת שחייה, וכן כיתות לימוד המחולקות ב"בתים", כאשר לכל בית מאפיין טיפולי משלו וגם חלוקה לפי גילאים. התלמידים הבוגרים יותר לבושים בבגד ירוק עם הלוגו של ארובות ירוקות והם לעיתים מדריכים את החניכים הצעירים יותר, את המבקרים בחווה, ועוסקים בפעילויות השוטפות של טיפול בבעלי החיים ועזרה לאנשי הצוות המקצועי.

במקום קיים גם מרכז שיקומי לבעלי חיים , בד"כ חיות בר מסוגים שונים שנמצאו פצועות ופגועות מנסיבות שונות, ומובאות למקום, בסיוע ובחסות השירותים הווטרינריים של האזור ורשות שמורות הטבע המקומית. חיות הבר במקום כוללות בעלי חיים נדירים כגון העיט הצפון אמריקאי, הקונדור הדרום אמריקאי, אווזים וינשופים שונים, כמו גם יונקים גדולים כגון אנטילופות ואיילים. שיקום בעלי חיים פצועים מהווה חלק אינטגרלי וחשוב ביותר בשיקום התלמידים במקום.

חוץ מחיות בר, המקום מהווה מחסה גם לבעלי חיים שעברו התעללות , למשל שני סוסים שנמצאו מורעבים וגוססים בצידי הדרך, והובאו ע"י אזרחים למקום, הם שוקמו והבריאו אולם לא ניתן לרכוב עליהם כיוון שרגליהם פגועות כך שהם בקושי נושאים את משקלם שלהם, ובכל זאת הילדים רוחצים ומברישים אותם מדי יום, ומוציאים אותם למרעה באחו ירוק ושטוף שמש, מראה משובב עין ונפש! החווה מעסיקה 4 וטרינרים , לחיות קטנות, לחיות משק, וטרינר סוסים ווטרינר מומחה לחיות בר, אולם על בסיס ספורדי ולא כחלק אינטגרלי מצוות ההוראה במקום. אני הצעתי להם להוסיף ולשלב בתוכניות הלימודים גם את נושאי הווטרינריה והזואוטכניקה, ולשלב וטרינרים כמורים ממש, והם אמרו שבהחלט ניתן לשקול ואולי אף ליישם את הרעיון, ימים יגידו.

כמובן, ששהות וביקור במקום כזה מייד מעלה את הרעיון להקים מקומות דומים, ומכל העולם פונים לארובות ירוקות לקבלת ייעוץ כיצד להקים ולתפעל מקום שכזה. לי אישית, כישראלי, וכעוסק בתחום הוטרינרי, החינוכי ובקשר אדם-חיה, ברור לחלוטין כי יש מקום להקים מוסד דומה בישראל. ללא ספק זהו פרוייקט מרשים, הדורש כמובן תקציבים מתאימים, וללא ספק, בהכירנו את המצב בארץ, לא חסרות אוכלוסיות יעד שיפיקו תועלת רבה מהשתתפות בתוכנית כזו.

יש לציין שמלבד בעלי החיים מצויות במקום תרפיות שונות כמו: תרפיה במוסיקה, במים, באמנות ועוד שנוספו במהלך שנות הפעילות כתוצאה מצורך מהשטח לנסות למצוא דרך אל המטופלים שלא הצליחו להתחבר אל בעלי החיים.

לסיכום: ארובות ירוקות הנו פרוייקט מלהיב והם ישמחו לקבל מתלמידים מישראל בתחום הסיוע הטיפולי בעזרת בעלי חיים לשהות של 5-6 חודשים תוך עבודה אינטנסיבית עם ילדים ובעלי חיים במקום קסום ומצליח.

[/http://www.greenchimneys.org](http://www.greenchimneys.org)

לחצו על התמונה לקבלת לינק לאתר GREEN
CHIMNEYS

